

TAVALLINEN ASUMISPALVELU SAARIKASSA

Opas asukkaille ja läheisille

TIIVISTELMÄ

Oppaan tarkoituksena on kertoa elämästä ja arjesta tavallisessa palveluasumisessa, jotta kotiutuminen uuteen asuin- ja elinympäristöön olisi helpompaa.

**Perusturvaliikelaitos
Saarikka**

Vrs.9.7.2019

Sisällys

1. Saatesanat	2
2. Tavallinen palveluasuminen	2
3. Palvelu-, hoito- ja kuntoutussuunnitelma	3
4. Virkistystoiminta	4
5. Sairaanhoido.....	4
6. Yöhoito.....	5
7. Lääkehoidon toteutus.....	5
8. Potilastietojärjestelmä.....	6
9. Ruokailu ja ravitseminen.....	6
10. Asukkaan huoneen kalustus ja sisustaminen	7
11. Asukasvaatteet	7
12. Liinavaatteet ja pyykkihuolto.....	8
13. Ilmaisjakelutuotteet ja hoitotarvikkeet	8
14. Apuvälineet.....	9
15. Puhtaus ja peseytyminen.....	9
16. Alkoholin ja päihteiden käyttö.....	10
17. Asiakasmaksut	10
18. Kelan avustukset ja maksukatto	11
18.1. Eläkettä saavan hoitotuki	11
18.2. Eläkkeensaajan asumistuki	12
18.3. Lääkekorvaus ja vuotuinen omavastuuosuus ja sen täytyminen.....	13
19. Turvallisuus ja liikkumisen rajoittaminen	14
20. Yhteystiedot.....	14
21. Potilas- ja sosiaaliasiamiehen palvelut	15

1. Saatesanat

Tervetuloa asukkaaksi Saarikan asumispalveluyksikköön. Tämän oppaan tarkoituksena on kertoa asukkaalle ja läheiselle tavallisen palveluasumisen hoivaan liittyvistä asioista. Henkilökunta vastaa mielellään teitä askarruttaviin kysymyksiin, mikäli tästä oppaasta ei löydy kaikkiin kysymyksiin vastauksia. Avoin ja välitön keskustelu hoitohenkilökunnan kanssa helpottaa kotiutumista uuteen asuin- ja elinympäristöön.

Asumispalveluyksiköissä pyritään kodinomaiseen elämään ja arkeen. Asukkaita kannustetaan omatoimisuuteen ja itsenäiseen selviytymiseen, koska siten elämä tuntuu mielekkäältä ja aika kuluu mukavasti. Kuntouttava hoivatyö yksikössä tarkoittaa sitä, etteivät hoitajat tee asioita asukkaan puolesta vaan tukevat ja auttavat niissä asioissa, joissa asukas tarvitsee apua.

2. Tavallinen palveluasuminen

Tavallinen palveluasuminen tarkoittaa asumismuotoa, jossa ei ole kokoaikaista yövalvontaa. Tarvittaessa apua saa öisin Saarikan yöpartion kautta. Saarikassa tavallisen palveluasumisen yksiköitä ovat Kannonkosken tukiasunnot Mäntykodin yhteydessä ja Heralan Serviisi Saarijärvellä. Tavallisen palveluasumisen yksiköt tarjoavat turvallista ja toimintakykyä ylläpitävää hoivaa, joka perustuu yksilölliseen palvelu-, hoito- ja kuntoutussuunnitelmaan. Asukkaat ovat pääsääntöisesti ikään-tyneitä, joilla on toimintakyvyn heikentymisestä johtuva hoidon, ohjauksen, huolenpidon ja valvonnan tarve, eikä aiemmassa kodissa asuminen ole enää kotihoiton palveluin mahdollista.

Palvelu sisältää kodinomaisen asumisen, tukipalveluja (ruoka, siivous, hygienia), yhteisöllisyyttä ja toimintakykyä ylläpitävää hoivaa. Osaava henkilöstö ja voimavarot tukeva ympäristö luovat asukkaalle edellytykset hyvään elämään sekä mahdollisuuden turvalliseen vanhenemiseen ja arvokkaaseen kuolemaan.

Asumispalveluyksikön arkeen kuuluvat elämän normaalit perusrutiinit; ruoka, puhdas, liikkuminen, yhdessäolo sekä sopivassa suhteessa lepoa ja toimintaa.

Tavallisen palveluasumisen palveluihin tullaan Saarikan palveluohjauksen kautta sen jälkeen, kun palveluohjaus on arvioinut asiakkaan palvelutarpeen ja kotihoiton kaikki keinot tukea kotona asumista on käytetty.

3. Palvelu-, hoito- ja kuntoutussuunnitelma

Asukkaille laaditaan yksikössä henkilökohtainen palvelu-, hoito- ja kuntoutussuunnitelma. Sen toteutumista arvioidaan ja sitä päivitetään kaksi kertaa vuodessa, tarvittaessa useammin. Asukkaalla on lakiin kirjoitettu oikeus suunnitelmaan, joka laaditaan yhdessä asukkaan, läheisten ja omahoitajan kanssa. Tarvittaessa mukaan pyydetään myös yksikön sairaanhoitaja. Vastuu suunnitelman laatimisesta on asukkaan omahoitajalla ja aloite sen tekemiseen tulee häneltä. Suunnitelmassa on tärkeää tuoda esille asukkaan omat toiveet, tahto ja tottumukset, jotta hoitajilla on mahdollisuus huomioida asukkaalle tärkeitä asioita hoitotyössä. Kuntoutussuunnitelma pitää sisällään yhden tai kaksi konkreettista kuntoutumiseen liittyvää asiaa, kuten päivittäinen tai viikoittainen kävelylenkki, omatoiminen pukeutuminen tai muu asiakkaalle mieluinen asia. Kuntoutussuunnitelman laatimiseen voidaan tarvittaessa pyytää mukaan myös Saarikan fysio- tai toimintaterapeutti.

Palvelu-, hoito- ja kuntoutussuunnitelmaan liittyy myös asukkaan elämäntilanteen täyttämisen lomakkeen täyttämisen. Asukas täyttää lomakkeen yhdessä läheisten kanssa. Mikäli tähän ei ole mahdollisuutta, hoitaja täyttää lomakkeen yhdessä asukkaan kanssa. Lomakkeen huolellinen täyttämisen on tärkeää, koska se mahdollistaa asukkaalle laadukkaan ja yksilöllisen hoivan. Lomake toimii myös henkilökunnan työvälineenä. He saavat lomakkeesta arvokasta tietoa asukkaan elämäntilanteesta ja hänelle tärkeistä asioista. Mitä paremmin hoitohenkilökunta tuntee asukkaan, sitä helpompi asukasta on ymmärtää myös silloin, kun on kysymys esim. muistisairaasta asukkaasta.

Toivomme läheisten osallistuvan asukkaan elämään mahdollisimman aktiivisesti, koska yhdessä toimien voidaan vahvistaa asukkaan elämänlaatua. Läheisten tulee kuitenkin antaa hoitajille työrauha ja mahdollisuus työskennellä tasavertaisesti kaikkien asukkaiden hyväksi. Tärkeää on säilyttää hyvät keskusteluyhteydet ja pohtia mahdollisia epäkohtia avoimesti yhdessä.

4. Virkistystoiminta

Asukkaan hyvä elämä palveluasumisessa pitää sisällään myös yhdessäoloa ja viriketoimintaa. Yksikössä toimii kansalaisopiston piiri, joka valitaan vuosittain asukkaiden toiveiden mukaan. Yksikkö maksaa asukkaiden opistomaksut. Toiminta pitää sisällään jumppaa, laulua ja runo- tai muistelupiirejä.

Asukkaan hengellistä ja yhteiskunnallista vakaumusta ja muita hänelle tärkeitä arvoja pyritään kunnioittamaan, mikäli ne ovat hoitajien tiedossa. Yksikössä järjestetään hartauksia, jumalanpalveluksia ja seurakunnat tekevät yksikköön vierailuja. Sunnuntaisin kuunnellaan jumalanpalvelus radiosta ja juhlapyhiä pyritään viettämään mahdollisuuksien mukaan. Toimintaan osallistuminen on aina vapaaehtoista.

Osassa yksiköitä toimii myös vapaaehtoisia, joiden tehtävät räätälöidään asukkaiden toiveiden mukaisesti. Toiminta saattaa olla esimerkiksi keskustelua, ulkoilua, jumppaa, kävelyä tai maalaamista. Vapaaehtoiset järjestävät henkilökunnan kanssa yhteisiä tapahtumia ja tempauksia, joista on asukkaille iloa ja vaihtelua arkeen. Läheisille kerrotaan asukkaan luona käyvistä vapaaehtoisista. Toivotamme luonnollisesti läheiset tervetulleiksi mukaan vapaaehtoistoimintaan.

5. Sairaanhoito

Asukkaiden sairaanhoidosta vastaa yksikön sairaanhoitaja tai vastaava hoitaja lääkärin johdolla. Asukkaan laboratoriotulokset ja vastaukset hoidetaan yksikössä samoin kuin lääkehoito. Lääkäripalvelut hankitaan terveysaseman kautta. Ilta- ja yöaikaan konsultoidaan tarvittaessa päivystävää lääkäriä. Asukkaan terveydentilan vaatiessa hänen hoitonsa järjestetään Saarikan akuuttiosastolla tai erikoissairaanhoidossa. Turhien siirtojen välttämiseksi asukkaan hoito järjestetään mahdollisimman pitkään omassa asumisyksikössä. Äkillisissä sairaustapauksissa käytetään sairaankuljetuksen osaamista. Arvioinnin perusteella sairaankuljetus vie asukkaan jatkohoitoon. Palvelu- ja hoitosuunnitelmaan nimetään yksi asukkaan läheinen, johon mahdollisen sairaustapauksen sattuessa otetaan yhteyttä. Palvelu- ja hoitosuunnitelmaan nimetty läheinen ilmoittaa tarvittaessa tapahtuneesta muille läheisille.

Kuoleman lähestyessä asukkaalla ja läheisillä on mahdollisuus keskustella lääkärin ja hoitohenkilökunnan kanssa toiveista ja tahdosta loppuvaiheen hoidossa. Myös asukkaan henkilökohtainen hoitotahto tulee antaa tiedoksi yksikön henkilökunnalle potilastietojärjestelmään kirjattavaksi. Elämän loppuvaiheessa on keskeistä huolehtia riittävästä kivunlievityksestä sekä varmistaa turvallinen ja rauhallinen läsnäolo hoitajien ja läheisten tiiviin yhteistoiminnan avulla.

6. Yöhoito

Yöhoito tapahtuu Saarikan yöpartion toteuttamana. Yöpartion hoitajat käyvät asukkaiden luona palvelu- ja hoitosuunnitelman mukaisesti ja vastaavat asukkaiden hälyttimien kautta tullessiin kutsuihin. Asukkaalle toteutetaan tarpeen mukaan yöllä asentohoidot ja kuivitukset.

7. Lääkehoidon toteutus

Asukkaiden lääkehoidosta vastaa hoitava lääkäri yhdessä hoitajien kanssa. Asukkailla on oltava apteekin suoraveloitussopimus laskutusta varten. Lääkkeet jaetaan koneellisesti apteekissa. Annosjakelulaskun maksaa Saarikka. Liuokset, kuuriluontoiset lääkkeet ja verenohennuslääkkeet sekä muut annosjakeluun soveltumattomat lääkkeet jaetaan yksikössä. Annosjakelun ulkopuolelle jääville lääkkeille pyydetään sähköiset reseptit. Tätä varten tulee asukkaan allekirjoittaa suostumuslomakkeet kolmena kappaleena. Reseptit uusitaan vuodeksi kerrallaan. Asukas maksaa itse lääkekustannukset.

Serviisissä asukkaan lääkkeet säilytetään ensisijaisesti asukkaan kodissa. Tätä varten jokaisella on lukollinen lääkekaappi lääkkeiden turvallista säilytystä varten. Kannonkosken tukiasunnoilla lääkkeet säilytetään pääasiassa päätalo Oksalassa. Asukkaan lääkeostoihin on mahdollisuus saada tiettyjen kriteereiden mukaan KELA:n korvausta. Asukkaan lääkkeet on kirjattu potilastietojärjestelmän lääkelistalle, jonka ajantasaisuudesta vastaa lääkäri hoitajien tuella.

8. Potilastietojärjestelmä

Asukkaan palvelu-, hoito- ja kuntoutussuunnitelma kirjataan potilastietojärjestelmään, jota käytetään myös asukkaan päivittäiseen hoitoon liittyvien asioiden kirjaamiseen: diagnoosit, lääkitystiedot, hoito-ohjeet, seuranta ja hoidon jatkuvuuden arviointi. Asukkaalla on oikeus tarkistaa omat asiakastietonsa potilastietojärjestelmästä (Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 22.9.2000/812). Suostumus tietojen siirrosta sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden välillä pyydetään palvelu- ja hoitosuunnitelmalomakkeessa.

9. Ruokailu ja ravitsemus

Asukkaiden ateriapalvelut tuottaa yksikön sijaintikunta. Ateriat sisältävät aamupalan, lounaan, päiväkahvin, päivällisen, iltapalan ja tarvittaessa yöpala. Ateriapaketit laaditaan oman valinnan mukaan, joko puolipakettina tai täysipakettina. Täysipaketti sisältää koko päivän ruokailut (aamupala, lounas, päiväkahvi, päivällinen ja iltapala). Puolikkaan ateriapaketin hankkiminen on mahdollista ainoastaan Serviisissä. Siihen sisältyy yksi lämmin ruoka päivää kohti. Asukkaalla on myös mahdollisuus valmistaa itse ruokansa asuntonsa keittiössä (Serviisi). Yksikkö pyytää asukaspalautetta vuosittain ja toimittaa palautteen ravitsemuspalveluille, jotta voidaan ottaa huomioon ikääntyvien toiveita aterioihin liittyen. Yksikön ruokalista on nähtävillä yksikön ilmoitustaululla.

Asukkaat ruokailevat pääsääntöisesti yksikön ruokasalissa, mutta voinnin heikennyttyä asukas voi nauttia osan aterioista omassa huoneessaan. Ruokailussa noudatetaan mahdollisimman hyvin asukkaan omaa normaalia ruokarytmiä. Ruokailuun pyritään aina varaamaan riittävästi aikaa. Ruokailuissa ja ruokailuympäristössä huomioidaan juhlapyhät.

Asukkaan painoa tarkkaillaan säännöllisesti. Asukkaalle tehdään tarvittaessa ravitsemustilan arviointi, jotta voidaan todentaa riittävä ravinnon saanti. Asukkaalle hankitaan apteekista tarvittaessa ravintolisät, joiden kustannukset asukas maksaa itse (Kelakorvaus).

10. Asukkaan huoneen kalustus ja sisustaminen

Asukas voi kalustaa ja sisustaa oman kodin haluamallaan tavalla. Osassa yksiköistä huoneen perusvarustukseen kuuluu kotihoitosänky ja patja, joista asukas maksaa vuokraa asiakasmaksujen yhteydessä. Hoitosänky helpottaa asukkaan omatoimista selviytymistä ja auttaa hoitajia perushoitotilanteissa asukkaan voinnin heikennyttä.

Asukkaalla on mahdollisuus tuoda omaan huoneeseensa omat verhot, taulut, liipasto, TV:n ja muut tarvitsemansa huonekalut ja esineet. Niillä on usein tärkeä merkitys oman kodin tunnun luomisessa. Huoneen kalustamisessa on huomioitava esteettömyys, turvallisuus (mm. sähkölaitteet) ja apuvälineiden vaatima tilatarve. Läheisten vastuulla on huolehtia muuttoon liittyvistä yksityiskohdista, mikäli asukkaan omat voimavarat eivät siihen riitä. Niille, joilla ei läheisiä ole, tilaa henkilökunta tarvittaessa muuttopalvelun.

Henkilökunta siivoaa päivisin asukkaiden huoneista irtoroskat. Huoneiden muun siivoamisen asukkaat hankkivat yksityisiltä palveluntuottajilta (Serviisi). Yhteisten tilojen siivoamisen Saarikka hankkii ulkopuoliselta toimijalta. Asukkaat maksavat niiden siivoamisesta välillisesti vuokran osana.

Asukkaan oman huoneen lisäksi yksikössä on yhteisiä tiloja, joissa asukkaat voivat vapaasti liikkua. Ruokailu- ja oleskelutilat toimivat myös erilaisten tilaisuuksien ja tapahtumien järjestämisaikana. Yhteisöllisyys luo asukkaille turvallisuuden tunteen ja antaa mahdollisuuden yhteiseen toimintaan ja kanssakäymiseen.

11. Asukasvaatteet

Asukkaat ovat palveluasumisessa omassa kodissaan ja pukeutuvat omiin vaateisiinsa. Asukas vastaa itse läheisen tai asioiden hoitajan avustamana vaatehankinnoistaan. Jollei asukas itse hoida vaate- ym. kodintarvikehankintojaan, hoitajat sopivat läheisten kanssa asukkaan tarpeiden ja toiveiden mukaisista täydennyksistä esim. vaate- ja liinavaatevarantoihinsa. Asukkaiden vaatteiden tulee täyttää sairaalatekstiilien pesuvaatimukset (vähintään 60 asteen ja mieluummin 72 asteen

pesuohjelma). Matalammilla pesulämpötiloilla ei voida taata hygieenisyyttä ja turvallisuutta. Hienopesuohjelmaa tai käsinpesua vaativien neuleiden pesemisestä sovitaan yhdessä läheisten kanssa.

Asukkaan vaatteet tulee merkata hyvin ennen käyttöönottoa sekaannusten vähentämiseksi. Asukas tarvitsee seuraavat vaatteet: alusvaatteet, sukat, helposti puettavat päivävaatteet (esimerkiksi edestä aukeavia puseroita tai mekkoja), yöasu ja ulkoiluvaatteet (eli takki, päähine, käsineet ja kengät sekä kesä- että talviajalle). Kutakin vaatekappaletta tulee olla riittävästi pesukierron vuoksi. Tärkeää on keskustella aktiivisesti asukkaiden vaatehuoltoon liittyvistä asioista omahoitajan kanssa, jotta vaatetus tukee liikkumista ja hyvinvointia.

12. Liinavaatteet ja pyykinhuolto

Asukkaalla on oltava yksikköön tullessaan tyynty, peitto ja liinavaatteet. Osassa yksiköistä liinavaatteet pesetetään pesulassa, joten liinavaatteita on oltava riittävästi pesulakiertoa varten. Liinavaatteiden tulee kestää pesulapesu ja niiden tulee olla merkattuja. Hoitajat avustavat tarvittaessa asukasta ja läheisiä hankinnoissa. Hankinta voidaan toteuttaa keskitetysti palveluasunnoilta ja laskut lähetetään asukkaalle, läheiselle tai edunvalvojalle.

Yksikkö ei vastaa hävinneistä vaatteista, mikäli niitä ei ole merkattu huolellisesti. Asukkaat maksavat pyykinhuollosta käytön perusteella. Asukkaan omassa asunnossa tapahtuva pyykinpesu kuuluu hoitomaksuun. Asukas voi myös pestä pyykin itse, mikäli siihen on mahdollisuus. Serviisin päätalossa tapahtuva pyykinhuollon maksu määräytyy käytön perusteella.

13. Ilmaisjakelutuotteet ja hoitotarvikkeet

Asukas hankkii alle kolme kuukautta kestäviin haava- tai muihin hoitoihin liittyvät hoitotarvikkeet apteekista omakustanteisesti. Hoitojen pitkittyessä tarvikkeet hankitaan Saarikan hoitotarvikejakelun kautta. Hoitajat huolehtivat hoitotarvikkeiden hankkimisen asukkaan tarpeen mukaan.

Mahdollisesti tarvittavat vaippatuotteet hankitaan MedOne -kotiinkuljetuksen kautta lääkärin/hoitajan todettua asukkaalla keskivaikean tai vaikean virtsanpidätyskyvyttömyyden. Tuotteet ovat asukkaalle maksuttomia. Asukkaan tarvitsemat pesuvoiteet tai rasvat voidaan tilata apteekista tai MedOne -kaupasta, jolloin asukas maksaa tuotteet laskun perusteella. (Reseptituotteista kelakorvaus).

Mikäli asukkaalla on lievää virtsankarkailua, voidaan asukkaalle tilata MedOne:lta kotiinkuljetuksella suoja omakustanteisesti.

14. Apuvälineet

Yksikön perusvarustukseen kuuluvat yleisimmät apuvälineet asukkaiden hoidon- ja avuntarpeen mukaan. Asukkaan henkilökohtaiseen kuntoutumiseen, itsenäiseen selviytymiseen ja liikkumiseen tarvittavat apuvälineet myönnetään lääkinnällisenä kuntoutuksena. Apuvälinearvion tekevät hoitoon osallistuvat ja fysioterapian apuvälineasiantuntija yhteistyössä asukkaan kanssa.

15. Puhtaus ja peseytyminen

Asukkaiden pesut tehdään tarpeen mukaan ja siihen kuuluu päivittäinen hygieniasta huolehtiminen ja viikoittain tehtävä kokopesu tai saunominen. Pesut tapahtuvat yksiköiden rytmin mukaan aamulla, päivällä tai illalla. Asukkaat ja läheiset voivat keskustella hoitajien kanssa hygienian hoidosta ja siihen liittyvistä toiveista. Asukkaat hankkivat pesutarvikkeet (shampoo ja saippua) itse. Liikuntarajoitteisille vaippoja käyttäville pesuvoiteet hankitaan yksiköstä asukkaan laskuun. Naisten kauneudenhoitotuotteet ja kasvovoiteet asukas hankkii itse, samoin kuin miehet hankkivat omat parranhoitovälineet ja partavaahdot. Asukas voi hankkia omakustanteisesti erilaisia palveluja, mm. jalkahoito, kampaaja ja hieroja. Läheiset voivat hemmotella asukasta hankkimalla ostopalveluna kyseisiä palveluja asukkaan iloksi.

Asukkaan vaatteet ja liinavaatteet vaihdetaan tarpeen mukaan. Vaippojen käytölle ja vaihtovälille on suositukset vaippatoimittajilta. Mikäli haluat keskustella puhtauteen tai vaipanvaihtorytmiin liittyvistä asioista, ota rohkeasti asia puheeksi hoitajien kanssa.

16. Alkoholin ja päihteiden käyttö

Asukkaan alkoholinkäytöstä keskustellaan palvelu-, hoito- ja kuntoutussuunnitelmaa tehdessä. Asukkaan toiveet, terveydentila sekä lääkitys otetaan huomioon. Mikäli asukkaan päihteiden käyttö aiheuttaa yksikössä häiriöitä tai väkivaltatilanteita, hänen palvelusopimuksensa voidaan irtisanoa.

Saarikassa kannustetaan kuntalaisia savuttomuuteen eikä sisätiloissa ole mahdollisuutta tupakoida. Se on mahdollista yksikön osoittamassa paikassa ulkona. Asukashuoneissa ei voi säilyttää tulitikkuja tai sytyttimiä, vaan ne säilytetään hoitajan kansliassa.

17. Asiakasmaksut

Ikäihmisille järjestetään asumispalvelua sosiaalihuoltolain mukaisena palveluna. Asumispalveluilla tarkoitetaan kokonaisuutta, jossa asunto ja asumista tukevat palvelut liittyvät kiinteästi yhteen. Palvelut voidaan ryhmitellä asukkaiden toimintakyvyn, hoidon sitovuuden ja vaativuuden sekä palvelun määrän ja laadun perusteella. Asumisesta asiakas maksaa vuokran ja palveluista asiakasmaksun.

Laisa ja asetuksessa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista ei ole säädetty asumispalveluista perittävistä maksuista. Asiakasmaksulain 2 §:n mukaan perittävä maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen. Asiakasmaksu voidaan määrittää asiakkaan maksukykyyn mukaan. (Asiakasmaksulaki 1,2 ja 12 §). Asiakasmaksu tulee olla kohtuullisessa suhteessa asiakkaan käyttämien palvelujen määrään. Asiakasmaksut on perittävä samoin perustein sekä itse tuotetusta että ostetusta asumispalvelusta. **Asiakasmaksujen määräytymisen perusteet jaetaan asukkaille ja läheisille erillisellä liitteellä.**

18. Kelan avustukset ja maksukatto

Asumispalveluyksikössä asuvalla on mahdollisuus saada hoitoon, asumiseen ja lääkkeisiin Kelan avustusta. Lisätietoja avustusten hakemisesta saat palveluohjaajalta tai omahoitajalta.

18.1. Eläkettä saavan hoitotuki

Eläkettä saavan hoitotuen tarkoitus on tukea pitkäaikaisesti sairaan tai vammaisen eläkkeensaajan selviytymistä jokapäiväisessä elämässä sekä hänen toimintakykynsä ylläpitämistä, kuntoutusta ja hoitoa. Tuki korvaa osin myös toimintakyvyn heikentymisestä aiheutuvia kustannuksia.

Hoitotukea voi saada, jos toimintakyvyn voidaan arvioida olevan sairauden tai vammaisuuden vuoksi heikentynyt yhtäjaksoisesti vähintään vuoden ajan. Toimintakyvyn katsotaan olevan heikentynyt, kun sairaus tai vamma heikentää kykyä

- huolehtia itsestään (esim. peseytyä tai pukeutua)
- tehdä välttämättömiä kotitaloustöitä tai
- asioida kodin ulkopuolella.

Lisäksi sairauden tai vamman pitää aiheuttaa säännöllistä

- avuntarvetta
- ohjauksen tai valvonnan tarvetta tai
- jatkuvia erityiskustannuksia.

Toimintakyvyn heikentymisellä ei tarkoiteta työkyvyn heikentymistä. Pelkkä avuntarve esimerkiksi kotitaloustöissä tai asioiden hoidossa ei oikeuta hoitotukeen.

Hoitotuen määrä

Eläkettä saavan hoitotuki maksetaan kolmeen ryhmään porrastettuna avuntarpeen, ohjauksen ja valvonnan tarpeen sekä erityiskustannusten määrän perusteella. Hoitotuki on verotonta tuloa. Hoitotuen määrä tarkistetaan vuosittain kansaneläkeindeksillä ja se on nähtävissä Kelan internetsivuilla (www.kela.fi).

Tulojen ja muiden tukien vaikutus hoitotuen määrään

Hoitotukeen eivät vaikuta eläkkeensaajan ja hänen perheensä tulot eikä omaisuus. Mikäli asukas saa saman sairauden tai vamman takia tapaturma- tai liikennevakuutusjärjestelmästä maksettavaa hoitotukea, haittalisää tai vammaistukea vastaavaa etuutta ulkomailta, vammaistuesta voidaan vähentää toisen etuuden määrä.

18.2. Eläkkeensaajan asumistuki

Eläkkeensaajan asumistukea voi saada, kun asuu vakinaisesti Suomessa ja on pientuloinen

- 65 vuotta täyttänyt tai
- nuorempi kuin 65 vuotta ja saat eläkettä, joka oikeuttaa eläkkeensaajan asumistukeen.

Jos asuu yksin, on alle 65-vuotias ja saa eläkettä, joka ei oikeuta eläkkeensaajan asumistukeen, voi hakea yleistä asumistukea, kunnes täyttää 65 vuotta. Eläkkeensaajan asumistukea voi saada 65-vuotispäivää seuraavan kuukauden alusta.

Jos molemmat puoliset saavat eläkkeensaajan asumistukeen oikeuttavia eläkkeitä tai korvauksia tai molemmat ovat täyttäneet 65 vuotta, haetaan eläkkeensaajan asumistukea yhteisesti. Tällöin Kela maksaa tuen puoliksi. Mikäli avioliitossa olevista puolisoista vain toisella on oikeus eläkkeensaajan asumistukeen, Kela maksaa koko tuen hänelle.

Eläkkeensaajan asumistuen määrään vaikuttavat monet asiat. Asumistuen määrän voi arvioida laskurilla Kelan internet sivuilla. (www.kela.fi/laskurit).

18.3. Lääkekorvaus ja vuotuinen omavastuuosuus ja sen täyttyminen

Saat lääkekorvausta sen jälkeen, kun alkuomavastuusi on täyttynyt. Alkuomavastuu on kalenterivuosi-kohtainen. Sen määrä on 50 euroa vuonna 2019. Osa lääkekuluista maksetaan aina ns. omavastuuosuutena. Vuosiomavastuu eli lääkekatto on kalenterivuosi-kohtainen. Vuonna 2019 vuosiomavastuu on 572 euroa.

Mikäli lääkkeet, joista asukas saa lisäkorvauksen, kuuluvat viitehintajärjestelmän piiriin ja niiden hinta on viitehintaa kalliimpi, eikä asukas halua vaihtaa lääkettä edullisempaan vaihtokelpoiseen lääkevalmisteseen, maksettavaksi tulee lisäksi viitehinnan ylittävä osuus.

Tarkempi ja ajantasainen tieto korvauksista: <https://www.kela.fi/laakkeet-ja-laa-kekorvaukset>

Kela seuraa lisäkorvaukseen oikeuttavan vuotuisen omavastuuosuuden täyttymistä apteekista saatujen tietojen perusteella. Kun omavastuuosuus on ylittynyt, Kela lähettää tästä tiedon. Samalla asianomainen saa lisäkorvausoikeudesta erillisen ilmoituksen apteekissa esitettäväksi. Kelan lähettämä ilmoitus on talletettava apteekkia varten.

Apteekissa asioitaessa on esitettävä Kela-kortti ja Kelan lähettämä ilmoitus jokaisen reseptilääkeoston yhteydessä. Näin lääkkeiden lisäkorvaus saadaan suorakorvauksena.

Kustannusten korvaaminen edellyttää, että lääkkeitä käytetään annostusohjeen mukaisesti. Uuden lääke-erän voi ostaa korvattuna vasta, kun on käyttänyt edellisen erän lääkärin ohjeen mukaan lähes kokonaan.

Kelan asiointipalvelusta voi itse seurata vuotuisen omavastuuosuuden kertymistä. Palveluun kirjaututaan omilla verkkopankkitunnuksilla tai sähköisellä henkilökortilla.

19. Turvallisuus ja liikkumisen rajoittaminen

Asukasturvallisuus on keskeinen asia yksiköiden toiminnassa. Asukasturvallisuus pitää sisällään yksikön pelastus-, potilasturvallisuus- ja lääkehoitosuunnitelman. Näillä asiakirjoilla ennaltaehkäistään mahdollisia vaaratilanteita ja minimoidaan riskit.

Yksikössä on ohjeet asukkaiden liikkumisen rajoittamiselle ja sitä käytetään viimeisenä keinona asukkaan turvallisuuden varmistamiseen. Liikkumisen rajoittaminen sängynlaidoin ja/tai turvaväin pyörä- tai geriatrisessa tuolissa edellyttää aina lääkärin kirjallisen luvan. Asiasta keskustellaan aina myös asukkaan läheisen kanssa.

20. Yhteystiedot

Yksikön henkilökunnan tehtävänä on ylläpitää avointa keskustelua asukkaiden ja omaisten kanssa. Olemme tavattavissa puhelimitse ja voit myös rohkeasti kääntyä puoleemme vierailujesi aikana. Omaisille ja asukkaille järjestetään myös yhteisiä tapahtumia, joiden järjestelyyn tarvitsemme vapaaehtoisten tukea.

Asukkaan keskeinen yhteyshenkilö on omahoitaja (osassa yksiköitä kaksi omahoitajaa), jonka tehtävänä on perehtyä asukkaan elämään ja arkeen muita syvällisemmin. Hän on mukana palvelu-, hoito- ja kuntoutussuunnitelman laatimisessa ja ottaa yhteyttä omaisiin päin asukkaan tarpeen mukaan. Omahoitajuudesta huolimatta voit rohkeasti keskustella asumiseen ja arkeen liittyvistä asioista myös palveluvastaavan ja muiden hoitajien kanssa.

Tavallinen palveluasuminen

Kannonkoski	Oksalan tukiasunnot	puh. 044 459 6161
		puh. 044 459 6020
Saarijärvi	Heralan Serviisi	puh. 044 459 8 797

21. Potilas- ja sosiaaliasiamiehen palvelut

Potilaalla ja sosiaalihuollon asiakkaalla on oikeus saada asianmukaista ja laadultaan hyvää sosiaali- ja terveydenhuollon palvelua. Potilaan oikeudet määritellään laissa potilaan asemasta ja oikeuksista 785/1992. Sosiaalihuollon asiakkaan oikeudet määritellään laissa sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 812/2000. Mikäli potilas ja/tai sosiaalihuollon asiakas kokee tulleen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa väärinkohdeksi, hän voi selvittää tilannettaan potilasasiamiehen tai sosiaaliasiamiehen kanssa. Sosiaaliasiamies on ammattihenkilö, jonka tehtävänä on neuvoa asiakkaita sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain soveltamisessa. Sosiaaliasiamies on puolueeton, asiakkaiden etua turvaava henkilö, joka ei tee päätöksiä eikä myönnä etuuksia. Potilas- ja sosiaaliasiamiehen palvelut ovat maksuttomia.

Sosiaaliasiamiehen yhteystiedot:

Sosiaaliasiamies Eija Hiekka
puhelin 044 265 1080
puhelinaika ma-to klo 9-11
sähköpostiosoite eija.hiekka@koske.fi

Osoite: Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus, Matarankatu 4, 40100 Jyväskylä
Henkilökohtaista käyntiä varten aika varataan etukäteen. Tarvittaessa tapaaminen on mahdollista järjestää myös Saarikan alueella.

Potilasasiain miehen yhteystiedot:

Potilasasiain mies Anneli Aho

Saarijärven kaupungintalo

Sivulantie 11

43100 Saarijärvi

puh. 050 459 8883

puhelinaika ma-pe klo 8 - 15

sähköpostiosoite anneli.aho@saarikka.fi

MUISTIINPANOT
